

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 25 września 2024 r.

Poz. 4602

Wojewoda Lubelski

ROZSTRZYGNIECIE NADZORCZE NR PN-II.4131.327.2024 WOJEWODY LUBELSKIEGO

z dnia 24 września 2024 r.

**stwierdzające nieważność uchwały Nr IV/17/2024 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 27 sierpnia 2024 r.
w sprawie diet dla radnych Rady Miejskiej w Piaskach, w części obejmującej jej § 1 ust. 4.**

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 609 ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr IV/17/2024 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 27 sierpnia 2024 r. w sprawie diet dla radnych Rady Miejskiej w Piaskach, w części obejmującej jej § 1 ust. 4.

Uzasadnienie

Uchwała Nr IV/17/2024 została doręczona organowi nadzoru w dniu 30 sierpnia 2024r.

W podstawie prawnej przedmiotowej uchwały powołano przepis art. 25 ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym.

Zgodnie z art. 25 ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym, radnemu przysługują diety oraz zwrot kosztów podróży służbowych na zasadach ustalonych przez radę.

Jednocześnie ustawodawca wskazał maksymalną wysokość diety radnego (art. 25 ust. 6) oraz konieczność wzięcia pod uwagę przy ustalaniu wysokości diety funkcji pełnionych przez radnego (art. 25 ust. 8).

Natomiast w myśl art. 24 tej ustawy, radny jest zobowiązany brać udział w pracach rady i jej organów oraz innych instytucji samorządowych, do których został wybrany lub desygnowany.

Na podstawie art. 25 ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym rada gminy może zatem ustanowić zasady na jakich radnemu będzie przysługiwała dieta oraz zwrot kosztów podróży służbowej. Inaczej mówiąc powołany przepis daje radzie gminy możliwość ustanowienia zasad rekompensaty wydatków radnym, w postaci diety i zwrotu kosztów podróży służbowej. W użytym przez ustawodawcę sformułowaniu "zasady" mieści się więc tryb rozliczeń diet i kosztów podróży.

Diety mogą być wypłacane w formie określonej kwoty za udział radnego w każdym posiedzeniu rady lub komisji albo w formie diety zryczałtowanej, płatnej w ustalonych okresach (na przykład miesięcznie).

Warunkiem zgodności diety ryczałtowej z art. 25 ust. 4 ustawy jest wymaganie, aby ustalając taką formę, rada określiła, w sposób nie budzący wątpliwości, zasady dokonywania potrąceń, uwzględniających rekompensacyjny charakter diet przysługujących radnym.

W § 1 przedmiotowej uchwały ustalono zryczałtowaną miesięczną dietę dla radnych za udział w pracach Rady Miejskiej w Piaskach i jej komisjach:

- 1) dla Przewodniczącego Rady Miejskiej w wysokości 47% 2,4-krotności kwoty bazowej, o której mowa w art. 25 ust. 6 ustawy o samorządzie gminnym;
- 2) dla Wiceprzewodniczącego Rady Miejskiej w wysokości 40% 2,4-krotności kwoty bazowej, o której mowa w art. 25 ust. 6 ustawy o samorządzie gminnym;
- 3) dla Przewodniczących Komisji w wysokości 38% 2,4-krotności kwoty bazowej, o której mowa w art. 25 ust. 6 ustawy o samorządzie gminnym;
- 4) dla pozostałych radnych w wysokości 31% 2,4-krotności kwoty bazowej, o której mowa w art. 25 ust. 6 ustawy o samorządzie gminnym.

W § 3 ust. 1 uchwała przewiduje, iż wysokość diety określonej stosownie do § 1, ulega obniżeniu o 200 zł, za każdą nieobecność radnego na sesji Rady Miejskiej lub na posiedzeniu komisji, której jest członkiem, z zastrzeżeniem ust. 2.

W § 1 ust. 3 uchwały przyjęto, że w przypadku zmiany w trakcie miesiąca kalendarzowego funkcji pełnionej przez radnego, od której uzależniona jest wysokość diety, wymiar zryczałtowanej diety za dany miesiąc ustala się proporcjonalnie, przyjmując za miesiąc 30 dni.

Zgodnie zaś z § 1 ust. 4 uchwały *za niepełny miesiąc wykonywania mandatu radnego radnemu przysługuje zryczałtowana dieta w pełnej miesięcznej wysokości.*

W przytoczonym postanowieniu § 1 ust. 4 wprowadzono zatem zasadę, zgodnie z którą radny zachowuje prawo do miesięcznego ryczałtu, w wysokości określonej uchwałą - bez potrąceń, w przypadku niepełnego miesiąca wykonywania mandatu.

W ocenie organu nadzoru postanowienie § 1 ust. 4 jest sprzeczne z art. 25 ust. 4 ustawy o samorządzie gminnym.

Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie sądów administracyjnych stanowiskiem, dieta przysługująca radnemu, o której mowa w art. 25 ust. 4 ww. ustawy, ma charakter rekompensacyjny, stanowi bowiem ekwiwalent utraconych korzyści, jakich radny nie uzyskuje w związku z wykonywaniem mandatu przedstawicielskiego.

W przypadku ustalenia w uchwale podejmowanej na podstawie art. 25 ust. 4 i 8 ustawy o samorządzie gminnym diet w formie ryczałtu (np. miesięcznego) konieczne jest wprowadzenie regulacji przewidujących pomniejszenie określonej miesięcznie kwoty z uwagi na niewykonywanie przez radnego obowiązków wynikających ze sprawowania mandatu.

W wyroku z dnia 14 czerwca 2022r., sygn. III OSK 5279/21, NSA wskazał, że: „Przepisy u.s.g. nie regulują wprost za co radnemu przysługuje dieta, lecz uwzględniając jej rekompensacyjny charakter, ustalone przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego zasady, powinny być powiązane z aktywnością lub brakiem aktywności radnego w wykonywaniu przez niego tej funkcji. Wymóg skorelowania zasad przyznawania diety radnemu z jego aktywnością mandatową nie wyklucza możliwości ustalenia diety oraz zwrotu kosztów podróży w formie ryczałtu. W takim układzie zasady ustalania wysokości diety ujętej w punkcie wyjścia obliczeń, jako określona miesięcznie kwota, powinny przewidywać możliwość jej pomniejszenia w razie absencji radnego na posiedzeniach (rady, komisji, itp.) oraz w związku z niewykonywaniem przez niego innych obowiązków. Każdy ryczałt ze swej istoty, pomimo iż stanowi pewną generalizację, powinien stanowić odzwierciedlenie rzeczywiście poniesionych wydatków, względnie rzeczywiście nieosiągniętego dochodu, które ma kompensować. Konsekwentnie, jeżeli zachodzą okoliczności uzasadniające ocenę, że nie doszło do ekspensu lub nie doszło do utraty dochodu, zasady wedle których ustala się przyznawanie ryczałtu, powinny przewidywać instrumenty pozwalające na zredukowanie jego wysokości, przywracając mu walor realnego ekwiwalentu. Niedopuszczalna jest sytuacja, gdy radny otrzymuje miesięcznie zryczałtowaną dietę, pomimo tego, że nie wykonuje swoich obowiązków, i tym samym nie ponosi żadnych kosztów związanych z pełnieniem tej funkcji. Brak jasnych i kompletnych zasad dotyczących ustalenia wysokości diet sprawia, że ustalona w

stałej kwocie dieta w formie ryczałtu miesięcznego traci charakter rekompensacyjny, a przyjmuje charakter stałego, miesięcznego wynagrodzenia, niezależnego od kosztów związanych z pełnieniem funkcji, co jest zaprzeczeniem idei zapewnienia wyrównania finansowego odpowiednio do kosztów poniesionych w związku z wykonywaniem mandatu”.

Naczelny Sąd Administracyjny przyjmuje, że w przypadku ustalenia wysokości diety przysługującej radnemu w sposób ryczałtowy „*obowiązkowy mechanizm potrąceń z tak ustalonej diety musi przewidywać redukcję kwoty ryczałtu adekwatnie do zmniejszenia aktywności radnego w danym miesiącu. Powinien zatem obejmować zarówno nieobecność w posiedzeniach rady gminy i posiedzeniach komisji rady gminy, jak i brak aktywności w pozostałej sferze działalności mandatowej, będącej podstawą przyznania diety. Ostatecznie więc, jeżeli radny w danym miesiącu nie podejmuje żadnej aktywności mandatowej (przykładowo skutek choroby), dieta nie będzie mu przysługiwać. Założenie odmienne, pozwalające na przyznanie swego rodzaju "diety minimalnej", stanowiłoby zaprzeczenie jej rekompensacyjnego charakteru.” (por. także wyroki NSA z dnia 27 czerwca 2023r., sygn. akt III OSK 2472/21 oraz z dnia 11 lipca 2023 r., sygn. akt III OSK 2602/21).*

W tym stanie rzeczy, stwierdzenie nieważności uchwały Nr IV/17/2024, we wskazanym zakresie, jest uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, złożona za moim pośrednictwem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

WOJEWODA LUBELSKI

Krzysztof Komorski

Otrzymuje:

- 1) Burmistrz Piask,
- 2) Przewodniczący Rady Miejskiej w Piaskach.